

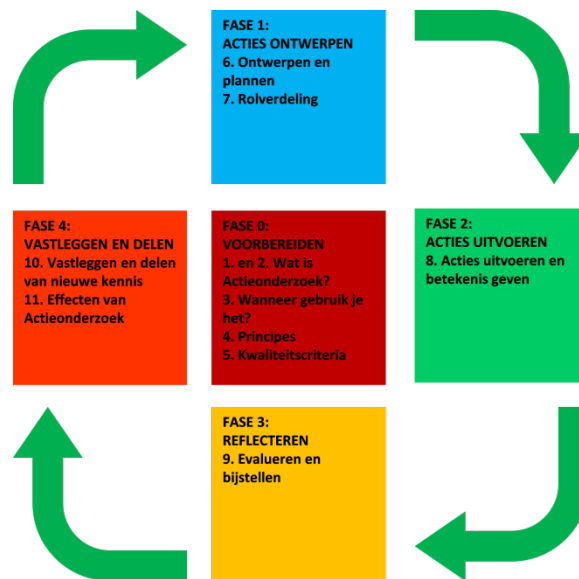
TRAINING ACTIEONDERZOEK DOEN EN BEGELEIDEN

Georganiseerd door ontwikkelen@avans en verzorgd door dr. Tonnie van der Zouwen MCM

Training en toepassen in de praktijk in de periode februari t/m half juni 2021

DOEL/RESULTAAT

Met deze training leer je hoe je actieonderzoek kunt gebruiken met studenten en/of toepassen om je eigen praktijk te verbeteren. Verder kun je een bijdrage leveren aan het implementeren van actieonderzoek in het curriculum.

Figuur 1 De opeenvolgende fasen in een actieonderzoek

Waarom actieonderzoek doen

Actieonderzoek is een aanpak voor praktijkgericht onderzoek waarbij je onderzoek doet in de praktijk, samen met mensen uit de praktijk. Het doel is om nieuwe kennis te ontwikkelen en tegelijk de praktijk te verbeteren.

Onderzoeken en implementeren gaan daarbij gelijk op. Dat past bij hbo-professionals die niet alleen een advies moeten kunnen geven maar ook iets teweegbrengen. Actieonderzoek kan toegepast worden voor alle niveaus en sectoren binnen Avans die gericht zijn op onderzoekend implementeren.

Tonnie van der Zouwen schreef een boek over actieonderzoek doen, een routewijzer voor (aankomend) professionals. Daarbij bleek dat er veel belangstelling is voor actieonderzoek binnen Avans en dat er bij docenten behoefte is aan training in het doen en begeleiden daarvan. Deze wordt de derde editie.

VOOR WIE

De training is bedoeld voor docenten die studenten (willen gaan) begeleiden bij het toepassen van actieonderzoek en/of zelf (meer) actieonderzoek willen gaan doen om hun eigen praktijk te verbeteren.

Voorwaarden voor inschrijving zijn:

- Je hebt belangstelling voor onderzoekend implementeren
- Je wilt zelf actieonderzoek gaan doen, of je wilt studenten (gaan) begeleiden die actieonderzoek uitvoeren
- Je wilt voldoende tijd en ruimte vrijmaken om op een degelijke manier actieonderzoek te leren toepassen
- Je levert een actieve bijdrage aan het implementeren van actieonderzoek in je eigen werkwijze
- Je hebt lef om te leren door te doen en je ervaringen te delen
- Je hebt toestemming van je leidinggevende, zodat je vrij geroosterd kunt worden voor alle bijeenkomsten van de trainingsgroep en de vergoeding van € 875, - aan ontwikkelen@avans wordt betaald

Tijdsinvestering: ca. 80 uur. Daarvan zijn 50 uur vast ingeroosterd, de overige tijd kun je zelf plannen binnen een aangeven periode.

DOOR WIE

- De training wordt verzorgd door lector dr. Tonnie van der Zouwen MCM. Tonnie is onderzoeker, organisatieadviseur en trainer voor interactief veranderen en cocreatie met een heel systeem van belanghebbenden. Beoogde bijdragers aan de training zijn:
- An van der Auweraert (specialist wetenschapscommunicatie bij het LIC): een blok verzorgen over de plaatsing in het hele veld van onderzoeksstrategieën, wetenschapscommunicatie
- Studenten van de afstudeerkring actieonderzoek doen en hun coach Herman van Blitterswijk (lid kenniskring SWO en ervaren begeleider van afstudeerders met actieonderzoek)

INHOUD VAN HET PROGRAMMA

De training is als volgt opgebouwd:

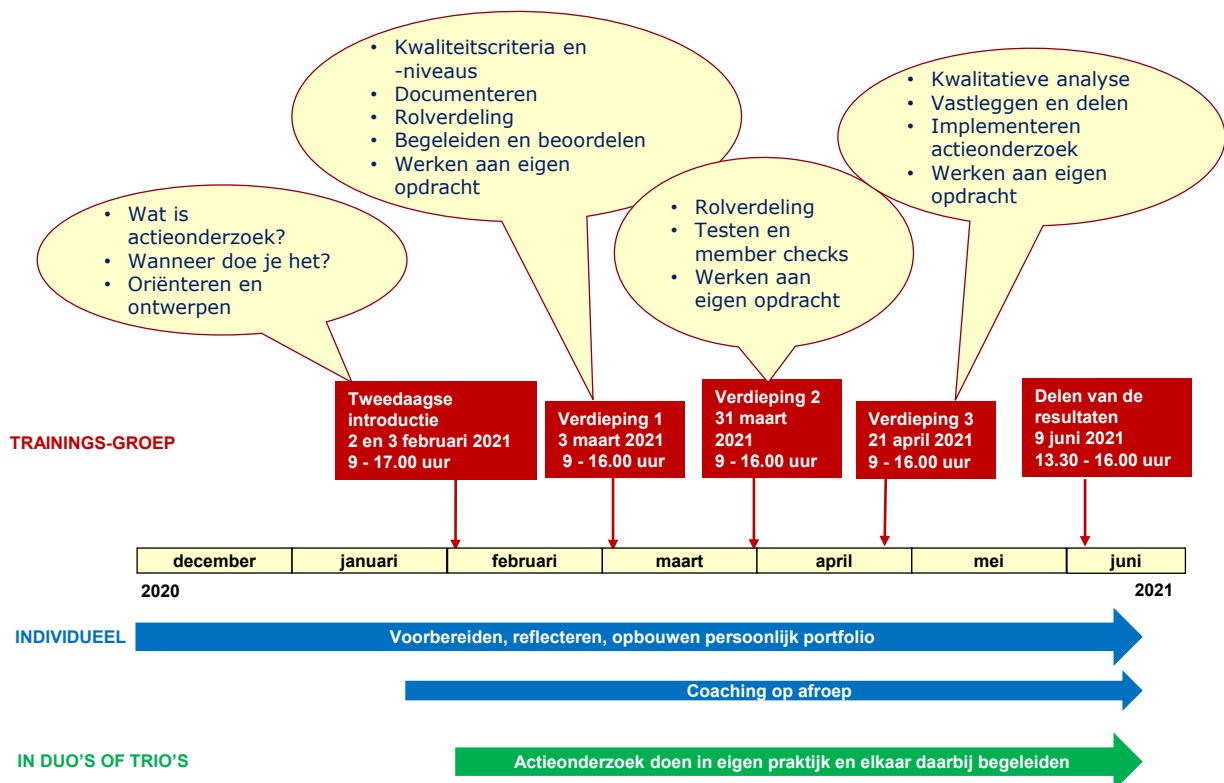
1. Voorbereiding (december 2020 - januari 2021):
  - a. Lezen van het boek Actieonderzoek doen en verkennen van de online toolbox
  - b. Persoonlijk logboek beginnen, vragen formuleren
  - c. Vooronderzoekje in eigen praktijk: Infographic A4 maken met 'Wat wil ik met deze training gaan bijdragen, waarom is dat belangrijk, waaruit moet succes blijken?'

2. Tweedaagse introductie (2 en 3 februari 2021)
3. Drie verdiepingsbijeenkomsten van een dag, voor verdieping en het werken aan de eigen onderzoeksopdracht (3 maart, 31 maart 2020, 24 april 2021)
4. Uitvoeren van een actieonderzoek in eigen werkpraktijk, in onderzoeksteams van twee of drie deelnemers. Deelnemers aan de training begeleiden elkaar in het doen van actieonderzoek.
5. Tussen de trainingsbijeenkomsten: Coaching van de onderzoeksteams op afspraak. Individuele coaching via MS Teams of email.
6. Resultaten delen, workshop van een dagdeel (9 juni 2021); delen van de resultaten van de onderzoeksteams en van de training, met elkaar en met belanghebbenden. Evaluatie van de training.

De bijeenkomsten worden opgebouwd rondom de kernvragen en hoofdstukken van het boek Actieonderzoek doen:

- Wat is het, wat maakt het anders
- Wanneer gebruik je het, wat zijn de voor- en nadelen
- Waarom werkt het? Wat zijn de theoretische principes?
- Hoe doe je het goed, wat zijn de kwaliteitscriteria
- Wat ga je doen? Ontwerpen en plannen
- Wie doet wat? Wat is de rol van de begeleider? Hoe beoordeel je actieonderzoek?
- Acties uitvoeren en betekenis geven, implementeren
- Reflecteren en evalueren van interventies
- Vastleggen en delen van nieuwe kennis
- Effecten van actieonderzoek

Figuur 2: Ontwerp en planning van de training

VORM/WERKWIJZE

Vorm

Het trainingstraject heeft de vorm van een gezamenlijke leerreis in de periode februari t/m juni 2021 (voorbereiden van deze reis kan al eerder beginnen). Dat doen we met 10 tot 16 gemotiveerde deelnemers die gaan bijdragen aan de toepassing van actieonderzoek. Deze reis krijgt vorm in een mix van leren in een trainingsgroep, individueel leren en onderzoeken met anderen in de eigen werkpraktijk. De bijeenkomsten met de trainingsgroep zijn ingeroosterd, de planning van overige activiteiten vindt plaats in overleg.

Ontwerpprincipes van de training

Dit zijn de principes van de training:

- Congruent ontwerp: de principes van actieonderzoek doen vormen ook de basis voor de opzet van de training:
- Systemdenken: de context verkennen voor implementeren van actieonderzoek in de eigen werkpraktijk
- Participatie van stakeholders: betrekken van docenten, studenten en andere belanghebbenden bij de implementatie (wat is er nodig, wat werkt, ...)
- Action learning: leren door samen te doen
- Sensemaking: hoofd, hart en handen gebruiken om betekenis te maken en te bepalen wat zinvolle vervolgstappen zijn
- We praten niet alleen over de principes, we doen en ervaren ze ook in interactieve werkvormen
- Het boek 'Actieonderzoek doen' en de online toolbox op www.actieonderzoekdoen.nl dienen als leidraad
- De focus ligt op het leren toepassen en niet op een trainingsevent. Daarvoor is een leertraject nodig met voldoende tijd om meerdere leercycli te doorlopen; een eenmalige trainingsactiviteit is niet voldoende.

Werkwijze

Methoden waar we mee werken zijn onder meer:

- Waarnemen, documenteren en reflecteren volgens Donald Schön: actie, reflectie op de actie, reflectie op de reflectie in actie
- Real time onderzoeken in werkbijeenkomsten met belanghebbenden en het werken met grote overzichten, zoals grote tijdlijnen, mind maps, toekomstbeelden, landkaarten, scenario's
- Ontwerpen van een onderzoek met een onderzoeksteam/begeleidingsgroep van belanghebbenden
- Kwalitatieve analyse door onderzoekers en met belanghebbenden
- Integreren van gegevens met kringloopdiagrammen, stroomdiagrammen, thick description, infographics, verhalen, scenario's
- Diverse methoden voor verspreiden en implementeren van nieuwe kennis, aangepast bij de doelgroepen.

INSCHRIJVEN/DATA

Aanmelden en kosten

De kosten voor deelname bedragen € 875,- per persoon. Dit bedrag is inclusief het boek Actieonderzoek doen en een trainingsmap.

Aanmelden graag zo spoedig mogelijk (er is plaats voor 16 deelnemers en vol is vol), maar uiterlijk op 18 december 2020, via ontwikkelen@avans

Vergeet niet het budgetnummer van je afdeling te vermelden, anders kunnen we je aanmelding niet in behandeling nemen.

Locatie

De bijeenkomsten zijn in een grote zaal waar voldoende afstand gehouden kan worden, in lokaal AS 209. Dat is bij de Avans Academie voor Associate Degree aan de Statenlaan 67 in 's-Hertogenbosch.

Tijden

Reserveer deze data in je agenda:

- 2 en 3 februari 2021 van 9.00 tot 17.00 uur
- 3 maart van 9.00 tot 16.00 uur
- 31 maart van 9.00 tot 16.00 uur
- 21 april van 9.00 tot 16.00 uur,
- 9 juni 2020 van 13.30 – 16.00 uur

Certificaat: bewijs van deelname

ERVARINGEN

'Actieonderzoek leren doen is onmisbaar voor alle niveaus en sectoren uit het hoger onderwijs die gericht zijn op onderzoekend implementeren.' (Herman van Blitterswijk, docent-onderzoeker bij AAFM)

'Mijn diploma is voor mijn gevoel meer waard geworden door het doen van actieonderzoek. Ik ben anders naar een organisatie gaan kijken' (Lynn Mureau, oud-student Bedrijfskunde)

'Met actieonderzoek ga je van de Belief mode naar de Design mode. Niet onderzoeken op de achteruitkijkspiegel maar vooruitkijkend je weg zoeken.' (Bert Reijnen, leraar opleider aan de STOAS)

'Ik ben heel enthousiast over de toepassing van deze benadering. Mensen voelen zich echt betrokken bij de verandering en kunnen er ook zelf verantwoordelijkheid voor nemen.' (deelnemer aan een training actieonderzoek doen)

MEER INFORMATIE

Voor inhoudelijke informatie kun je contact opnemen met Tonnie van der Zouwen, a.vanderzouwen@avans.nl, telefoonnummer 06 10 13 70 18.